

TOHTORIKOULUTUSVERKOSTO

KOKOUSNUMERO 1/2017

Aika: 8.3.2017 klo 11:00–15:00

Paikka: Helsingin yliopisto, Kokoushuone ”Synteesi” (h. 104), Fabianinkatu 32, 1. krs.

Läsnä:

Anneli Ahvenniemi, Aalto yliopisto, pj
Anu Helkkula, Hanken Svenska handelshögskolan
Annukka Jakkula, Lapin yliopisto
Anu Juslin, Tampereen teknillinen yliopisto
~~Virpi Juppola, Vaasan yliopisto~~
Pia-Maria Kallio, Åbo Akademi
Merja Sagulin, Taideyliopisto
Kaisa Laitinen, Itä-Suomen yliopisto
Olli Nuutinen, Tampereen yliopisto
~~Tuula Oksanen, Jyväskylän yliopisto~~
Riitta Kamula, Oulun yliopisto
Elise Pinta, Turun yliopisto
Maija Urponen, Helsingin yliopisto
Terhi Virkki-Hatakka, Lappeenrannan teknillinen yliopisto
Kati Voutilainen, Aalto-yliopisto

Vierailijat:

Henriikka Mustajoki HY (kohta 2)
Iina Kohonen TENK, TNJK (kohta 3)

ASIALISTA

1. Kokouksen avaus

Anneli Ahvenniemi avasi kokouksen.

2. Avoimen tieteen ja tutkimuksen verkkokurssin tilanne (Henriikka Mustajoki, HY)

Avoimen tieteen ja tutkimuksen verkkokurssi

Avoimen tieteen ja tutkimuksen verkkokurssin tekninen toteutus etenee yhteistyössä Tampereen yliopiston ja UNIFIn kanssa. TaY on ottanut aloitteellisen roolin, jotta asia saataisiin toteutettua. Prototyyppi kurssista on rakennettu TSV:n palvelimelle, mutta tarkoitus on tuottaa lopullinen versio uudelle kansalliselle palvelimelle. Asia on esillä UNIFIn kokouksessa huhtikuussa.

Tutkimusetiikan verkkokurssi:

Henriikka kertoi myös tutkimusetiikan verkkokurssin tilanteesta. Käynnissä olevalla kurssilla 270 palauttanut ennakkotehtävän. Itä-Suomen ja Tampereen yliopistot pyörittävät etiikka-kurssia itse. Tähän mennessä kurssin suorittaneita on yhteensä yli 500.

Tarkoitus on siirtää kurssi uudelle kansalliselle palvelimelle, ja sitä myötä luoda uusi ulkoasu.

Kurssi on herättänyt kiinnostusta myös Suomen yliopistoverkoston ulkopuolella. Henriikka esitteli kurssia EUA Council for Doctoral Educationin Lissabonin workshopissa tammikuussa 2017: Suomi on ainoa maa, jossa on kansallinen ratkaisu tutkimusetiikan opetuksesta.

Keskusteltiin siitä, olisiko mahdollista tuottaa kurssi ja myydä se ulospäin.

Tutkimusetiikan koulutuksen positiivisen näkyvyyden lisäämiseksi pyritään lisäämään yleistä viestintää etiikan kurssista esim. TENKin kautta, lisätään myös some-viestintää.

Henriikalla on suunnitteilla 2 artikkelia kurssin pohjalta.

3. Tiedon jakaminen luo vaikuttavuutta -hankkeen kuulumiset (Iina Kohonen, TENK ja TJNK)

Iina Kohonen kertoi hankkeen tilanteesta: Opetusministeriön rahoitus on myönnetty 2 vuodeksi, v. 2016 alusta lukien. Päävastuullisia toimijoita ovat TENK ja TJNK. Hanke käsittelee tutkimusviestintää, tiedeviestintää ja tutkimusetiikkaa.

<http://www.tjnk.fi/fi/tiedon-jakaminen-luo-vaikuttavuutta>

Hankkeessa on tavoitteena kolme lopputuotetta:

1. Tekijyyden (authorship) määrittely: Kansallinen suositus tutkimushankkeiden avuksi; miten sovitaan tekijyydestä
 - Tekijyyteen liittyvät kiistat kasvussa
 - Kiistojen ennalta ehkäisy: suositus ja sopimusmalli
 - Nuoret tieteen tekijät alakynnessä
 - Toteutettu kysely tieteellisille seuroille tekijyyteen liittyvistä käytännöistä
 - Käytännöt vaihtelevat tekijyyden kontribuutioista ja nimijärjestyksestä tieteenalakohtaisesti
 - Tekijyys yhteisjulkaisuissa työpaja 9.5.
 2. Vastuullinen tiedeviestintä: Kansallinen suositus tiedeviestinnän hyvistä käytänteistä.
 - Tiedeviestintää vaaditaan enemmän yleisesti
 - Liikuta tiedosta päivä tiedeviestintää 22.5.2017
 3. Tutkimuksen elinkaari: Verkkomateriaalia avoimesti kaikkien saataville
 - Vastuullinentiede.fi (lanseeraus 3/2018)
 - Verkkosivu kokoaa yhteen tutkijalähtöisesti ajantasainen tieto liittyen hyvään tieteelliseen käytäntöön
 - Vertailussa Research ethics library: Norja
 - Ei korvaa toimijoiden olemassa olevia sivustoja vaan toimii tietopankkina, joka ohjaa tutkijan oikeaan osoitteeseen
 - Nuoret tutkijat, ulkomaiset tutkijat
-

TJNK kerää tietoa tukijoiden saamasta palautteesta silloin kun he esiintyvät asiantuntijoina julkisuudessa.

Lisätietoa ja linkki kyselyyn:

www.tjnk.fi/fi/verkkokysely-tutkijoiden-asiantuntijaroolissaan-saamasta-palautteesta

Yliopistoihin perustetaan tutkimusetiikan tukihenkilöjärjestelmät. TENK kouluttaa tukihenkilöt, koulutus alkaa 14.3.2017 lähipäivällä.

Käytiin keskustelua. Keskusteltiin siitä, miten tekijyys näkyy esimerkiksi tohtorikoulutettavien ohjaussuunnitelmissa/ sopimuksissa. Åbo Akademiella on asiasta oma kohtansa ohjaussuunnitelmassa.

- Henriikka toivoi lähetettävän hänelle tietoja/linkkejä ohjaussuunnitelmista/sopimuksista.

Maastrichin yliopistolla on korttipeli tutkimusetiikasta (lisätietoa Anu Helkkula).

4. Tohtorikoulujen hallinto- ja palvelurakenne: Turun yliopiston malli (Elise Pinta)

Elise Pinta kertoo hallinto- ja palvelurakennemallin uudistuksesta Turun yliopistossa.

Yhteisissä palveluissa on neljä yksikköä, jonne hallintohenkilökunta on keskitetty: Talouspalvelut, Viestintä, Yliopistopalvelut ja Kehittämispalvelut, jonka alle sijoittuu Tutkijanurapalvelut. Tohtorinkoulutuksen tukihenkilöstö sijoittuu Tutkijanurapalveluihin.

Tutkijanurapalvelut –yksikkö

Asiakkaat: tohtorikoulutettavat, ohjelmanjohtajat, ohjaajat, post-doc-tutkijat, rehtoraatti, tutkijat jne

Tutkijanurapalvelut yksikön tehtäväkokonaisuudet

1. Strategiataason tehtävät
2. Jatkotutkintokoulutuksen valmistelu ja kehittämisen tuki päätöksentekijöille
3. Tutkijakollegiumien ja tohtoriohjelmien koordinointi ja kehittämisen tuki akateemisille toimijoille
4. Ohjaajien ja nuorten tutkijoiden tuki
5. Tohtorikoulutuksen tietojärjestelmien kehittäminen ja tiedon hyödyntäminen
6. Kansallinen ja kansainvälinen vaikuttaminen ja yhteistyö

Varsinaiset opintopalvelut sijoittuvat koulutuksen toimialalle.

Käytiin keskustelua. Keskustelussa nousi esille opetussuunnitelmatyö. Aiemmin opetussuunnitelmatyötä ei ole tohtoritasolla juurikaan tehty. Useammassa (TuY, TY, HY) on lähdetty yhtenäistämään opetussuunnitelmatyötä samaan sykliin kandi- ja maisteriopintojen kanssa. Tohtorikoulutuksen omaleimaisuus tekee asiasta haasteellisen ja vaatii pohdintaa.

Päätettiin ottaa seuraavaan kokoukseen asialistalle opetussuunnitelman työstäminen.

5. Valtakunnallinen tohtorinkoulutuspäivä 2017

Lappeenrannan teknillinen yliopisto on lupautunut järjestämään tohtorinkoulutuspäivän vuonna 2018. Sovitaan tohtorikoulutuspäivän järjestäjä vuonna 2017. Päivä järjestetään syksyllä ennen syylomakauden alkamista.

Käytiin keskustelua asiasta, mutta järjestäjää ei vielä löytynyt. Kaikilla yliopistolla näyttää olevan aliresursointia tohtorinkoulutuspuolella, joten järjestämisvastuuta on hankalaa ottaa. HY miettii asiaa. Päätetään asiasta viimeistään seuraavassa kokouksessa.

6. Ilmoitusasiat

TOHTOS-hankkeen eteneminen (Olli Nuutinen)

Käytännön toimenpiteitä:

1. Sähköinen koulutuspaketti työelämäorientaation tueksi
 - Yhteistä kurssialustaa ei vielä ole, mutta UNIFille tehty aloite kansallisesta kurssialustasta.
 - Toistaiseksi kurssit on toteutettu yliopistojen omissa opetusympäristöissä.
2. Digitaalisen väylän kehittäminen tukemaan tohtoriopiskelijan oman osaamisen tunnistamista ja näkyväksi tekemistä
 - Webinaari-sarja: 29.3.2017, 26.4.2017
 - Workshop 29.5.2017
3. Rakennetaan yhteistyötä elinkeinoelämään, tohtorihjelmiin, ohjaajiin, uraohjaajien verkostoihin ja alumneihin ja tuetaan yhteistyötä niiden kesken
 - Paikallisia seminaareja eri yliopistoissa
 - Valtakunnallisia seminaareja, esim. Metodifestivaali 31.5.2017
4. Luodaan toimintamalli työelämäyhteistyöstä tohtorikoulutuksessa
5. Jaetaan hyviä käytäntöjä

Materiaalit TOHTOS-verkkosivuilta <http://www.uta.fi/tutkijakoulu/tohtos/index.html>. Jos saadaan yhteinen kurssialusta, siirretään materiaalit sinne.

EUA Council for Doctoral Education: Lissabonin tammikuun workshopin kuulumiset (Anneli Ahvenniemi)

- 10th EUA - CDE Workshop: Ethics and Integrity in Doctoral Education and Research Training 18. - 19.1.2017 Lissabonissa
<http://www.eua.be/activiesservices/events/event/2017/01/18/default-calendar/10th-eua-cde-workshop>
- 10th EUA - CDE Annual Meeting 15. - 16.6.2017 Tallinnassa <http://www.eua.be/activities-services/events/event/2017/06/15/default-calendar/10th-eua-cde-annual-meeting>

Tekniikan tohtorinkoulutusverkostot – Seuraava hakukierros keväällä (Anneli Ahvenniemi ja Anu Juslin)

Nelivuotisten tekniikan tohtorinkoulutusverkostojen ensimmäinen kausi päättyy kuluvan vuoden lopussa. Verkostoyhteistyö on alkanut tekniikan yliopistojen yhteisellä sopimuksella ja yhteistyöhön on ollut mahdollista osallistua myös muista Suomen yliopistoista. Mukana on ollut tutkimusryhmiä muistakin kuin tekniikan yliopistoista.

Mikäli toimintaa halutaan jatkaa, on mukana olevien yliopistojen kanssa sovittava uuden haun järjestämisestä keväällä 2017. Osa verkostoista toimii hyvin, mutta osalla ei juuri ole toimintaa.

Esim. Aalto-yliopiston verkostot: http://www.aalto.fi/fi/research/doctoral_programmes/ .

Anneli Ahvenniemi toimittaa tekniikan yliopistoille tarkempaa tietoa lähiaikoina. Mahdollisesta uudesta hausta ilmoitetaan kaikille Suomen yliopistoille.

Sähköpostikyselyn tulokset: väitöskirjojen kielentarkastus – tutkijakoulurahoituksen jakaminen yliopistojen sisällä - väitöskirjan valvoja/ohjaaja (Tuula Oksanen)

- jaettu verkostolle sähköpostilla

Tiedustelu Cotutelle todistuksista (Anu Juslin)

- ei käsitelty.

Tohtorikoulutettavien työsuhteet (Anu Helkkula)/

- yhteenveto jaettu verkoston sisäisesti

7. Muut asiat

Verkostolle oli esitetty toive järjestää osa kokouksista verkossa ja/tai saada osallistua kokoukseen etäyhteydellä. Keskusteltiin asiasta ja todettiin, että kokoukset ovat vuorovaikutteisia ja luonteeltaan sen kaltaisia, että ne ensisijaisesti edellyttävät läsnä oloa paikan päällä.

Jatkossa pyritään tarvittaessa järjestämään etäyhteys kokoukseen, toiveesta tulee ilmoittaa viimeistään pari viikkoa ennen kokousta, jotta tarvittavat järjestelyt ehditään tehdä.

Toiveita seuraavan kokoukseen käsiteltäväksi otettavista asioista:

- Riitta: ulkomailla suoritettujen tutkintojen dokumenttien arviointi (UAF; Toppa-projekti): TOPPA päättyy 06/2017
- Opetussuunnitelma tohtorikoulutuksessa.

8. Seuraava kokous

Seuraava kokous pidetään keskiviikkona 21.6.2017 klo 11-15 Taideyliopistossa.

9. Kokouksen päättäminen

Puheenjohtaja päätti kokouksen.
